

Perspectieven op een beter vwo- en havo-examen economie

Aanleiding

Al jaren sleutelt de Vecon aan verbeteringen van de examens economie voor vwo en havo. Vanaf het cursusjaar 2010-2011 wordt in de bovenbouw van havo en vwo met een nieuw programma voor economie gewerkt. Met betrekking tot de gemaakte keuzes en de uitvoering hiervan zijn collega's over het havo programma overwegend positief. Peilingen tijdens jaarvergaderingen van het sectiebestuur AE wijzen dat immers uit. Enkele maanden na de centrale examens worden sinds twee jaar met mensen van CvTE en Cito de ervaringen in het examineren gedeeld. Gekomen wordt tot een aantal aanbevelingen voor de examens in de toekomst.

Ook waren kritische geluiden te lezen en te horen. Zowel in TEO als tijdens (jaar)vergaderingen kwamen deze naar voren. Die betroffen vooral de wijze van werken door de syllabuscommissie vwo economie van enkele jaren geleden en haar besluit om met betrekking tot domein H en I (het macro programma) te gaan werken met de Phillipscurve en NAIRU. Hiermee zou volgens deze commissie een volwaardig, acceptabel model in het examenprogramma een plek kunnen vinden. Zoals bekend heeft de Vecon deze keuzes ook binnen deze syllabuscommissie uitermate ongelukkig gevonden en diverse malen bekritiseerd. Een voorbeeld hiervan is de kritiek op het niet overnemen van het door de Vecon gewenste modelmatige denken en werken. De goede gronden hiervoor zijn niet erkend. Terugblikkend op deze jaren stelt de Vecon nog eens vast dat de eerder genomen besluiten m.b.t. de syllabus vwo economie voor 2018 en 2019 als feiten worden geaccepteerd en haar steun niet heeft verkregen.

In 2016 en 2017 hebben vertegenwoordigers van Vecon, SLO, OCW en het CvTE elkaar in wisselende samenstellingen gesproken en verkend hoe uit de gespannen relaties is te komen. Daarnaast nam het CvTE in het najaar van 2017 het initiatief om focusgroepen in het leven te roepen. In deze groepen met docenten economie werd een onderzoek gedaan naar de uitvoering van de syllabi havo en vwo. Mede door het rapport van de uitkomsten van deze focusgroepen is op 25 januari jl. in gezamenlijk overleg van bovenstaande organisaties tot een aantal perspectieven besloten.

Voor de lange termijn, dat wil zeggen de inhoud van het examenprogramma over 10 jaar en verder is geconstateerd dat de activiteiten van Curriculum.nu hierin belangrijk zijn. Voor de middellange termijn, d.w.z. examens het liefst vanaf 2021, is besloten dat de syllabi havo en vwo aanpassing verdienen. Deze wijziging richt zich op twee zaken:

Aanpassing syllabus economie havo

Voor de havo is een zekere overbelasting van het programma vastgesteld, gelet op de beschikbare sluis. Aangegeven is dat de eindtermen in de syllabus beter met elkaar in evenwicht gebracht kunnen worden. Enkele begrippen en eindtermen zijn beter uit te werken en met elkaar te verbinden. Op een enkele plaats kan een eindterm of begrip geschrapt worden. Alle acht concepten van 'Teulings II' blijven echter gehandhaafd. Met deze veranderingen wordt beoogd dat een meer consistente syllabus kan ontstaan die bijdraagt aan een beperking van de door docenten ervaren overladenheid van het havo-programma.

Aanpassing syllabus economie vwo

Voor het vwo spitst de verbetering zich toe op de macro-domeinen H en I. De urgentie van deze verbetering vraagt deels al om een invoering op zo kort mogelijke termijn. In de huidige syllabus is immers onder meer gekozen voor de Phillipscurve als macro-model. Dit model wordt door de Vecon, zie hierboven, al jaren zeer kritisch beoordeeld. Daarbij weet zij zich gesteund door veel economen. Ook diverse collega's vinden deze curve ongeschikt om macro-economisch beleid met hun leerlingen te bespreken. De Vecon pleit daarom voor het zo snel mogelijk 'geel markeren' van de termen, die de Phillipscurve en NAIRU betreffen. Zij wil het belang van modelmatig denken in deze commissie aan de orde stellen en nader uitwerken. In dit verband staat het grafisch en causaal redeneren centraal. Op basis van dit denken kan een geschikt macro economisch model worden gekozen, dat zich ook leent voor koppelingen naar andere domeinen. Zo is onder meer ter sprake gekomen om monetair beleid een meer volwaardige plaats in de syllabus te geven.

Instellen syllabuscommissies

Op korte termijn zal het CvTE een havo-syllabuscommissie én een vwo-syllabuscommissie samenstellen. De formele verantwoordelijkheid voor deze commissies ligt bij het CvTE. Over de samenstelling van deze commissies vindt overleg plaats met de Vecon. Deze commissies en vooral de vwo commissie zullen eerst nagaan of op korte termijn nog keuzes mogelijk zijn (voor de examens van 2019 en 2020). Daarna wordt er gewerkt aan aangepaste syllabi voor het liefst 2021 of anders 2022. In de afwegingen die de commissies maken, worden mogelijke implicaties voor de door scholen aangeschafte leermiddelen meegenomen.

Sectiebestuur AE